

Fazla çalışma ücreti bordrolarda varsa fazlaya ilişkin talebini işçi ispat etmek zorundadır

Fazla çalışma ücreti bordrolarda varsa fazlaya ilişkin talebini işçi ispat etmek zorundadır

Yarg. 9. HUKUK DAİRESİ E. 2007/20560 K. 2008/11828 T. 8.5.2008

- FAZLA ÇALIŞMA (İspat Külfetinin Çalışana Ait Olduğu Yazılı Delil ve Tanıkla Kanıtlanabileceği - İmzalı Ücret Bordrolarında Ödendiği Anlaşıyor ve İşçinin Fazla Çalışma Alacağıının Daha Fazla Olduğu Yönünde İhtirazi Kaydı Bulunmaması Halinde Fazla Çalışma Ücretinin İleri Sürülemeyeceği)
- FAZLA ÇALIŞMANIN İSPATI (Yazılı Delil ve Tanıkla Kanıtlanabileceği - İşyerindeki Çalışma Düzenini Bilmeyen ve Bilmesi Mümkün Olmayan Tanık Beyanına Değer Verilemeyeceği)
- FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİNİN ÖDENDİĞİNİN BORDRODA YAZILI OLMASI (İşçinin Fazla Çalışma Ücretinin Daha Fazla Olduğu Yönünde İhtirazi Kaydı Bulunmaması Halinde Fazla Çalışma Ücretinin İleri Sürülemeyeceği - Fazla Çalışma Ücretini İspat Külfetinin İşçiye Ait Olduğu)
- ARA DİNLENME (Fazla Çalışma Ücretinin Belirlenmesinde Dikkate Alınması Gereği - Fazla Çalışma Ücretinden İyiniyet İndirimi)
- FAZLA ÇALIŞMA ALACAĞINDAN İNDİRİM YAPILMASI (Hakkaniyet İndirimi - Üç Saat Yerine İki Saat Fazla Çalışma Yapıldığı Yönünde Yap [Preview Changes](#)ılan Hakkaniyet İndirimi)

4857/m. [41](#), [68](#)

ÖZET : Fazla çalışma yaptığını iddia eden işçi norm kuramı uyarınca bu iddiasını ispatla yükümlüdür. Fazla çalışmanın yazılı delil ya da tanıkla ispatı imkan dahilindedir. İşyerinde çalışma düzenini bilmeyen ve bilmesi mümkün olmayan tanıkların anlatımlarına değer verilemez.

DAVA : Davacı, fazla mesai, yakacak yardımı, yol yardımı, yemek yardımı, yıllık izin yardımı, bir yıllık izin ücreti ile kıdem tazminatının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, davayı reddetmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi S.Tok tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : 1-Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

Fazla çalışma ücreti bordrolarda varsa fazlaya ilişkin talebini işçi ispat etmek zorundadır

2-Davacı işçinin fazla çalışma yapıp yapmadığı hususu taraflar arasında uyuşmazlık konusudur.

Davalı, fazla çalışma yapıldığında ödendiğini, iş sözleşmesinin feshinde de davacının ibraname verdiğini savunarak fazla çalışma ücreti isteğinin reddini savunmuştur.

Mahkemece ibranameye dayanılarak anılan istek reddedilmiştir.

Söz konusu ibraname metninde fazla çalışma ücretleri anılmışsa da, davacının ihtirazi kayıt koyarak imzaladığı anlaşılmaktadır. Bu durumda işvereni ibra ettiği kabul edilemez.

Fazla çalışma yaptığını iddia eden işçi norm kuramı uyarınca bu iddiasını ispatla yükümlüdür. İşçinin imzasını taşıyan bordro sahteliği ispat edilinceye kadar kesin delil niteliğindedir. Bir başka anlatımla bordronun sahteliği ileri sürülüp kanıtlanmadıkça, imzalı bordroda görünen fazla çalışma alacağının ödendiği varsayılır. Bordroda fazla çalışma bölümünün boş olması ya da bordronun imza taşıması halinde işçi fazla çalışma yaptığını her türlü delille ispat edebilir.

İmzalı ücret bordrolarında fazla çalışma ücreti ödendiği anlaşılıyorsa, işçi tarafından gerçekte daha fazla çalışma yaptığının ileri sürülmesi mümkün değildir. Ancak, işçinin fazla çalışma alacağının daha fazla olduğu yönündeki ihtirazi kaydının bulunması halinde, bordroda görünenden daha fazla çalışmanın ispatı her türlü delille söz konusu olabilir. Buna karşın, bordroların imzalı ve ihtirazi kayıtsız olması durumunda dahi, işçinin geçerli bir yazılı belge ile bordroda yazılı olandan daha fazla çalışmayı yazılı delille kanıtlanması gerekir.

İşçiye bordro imzalatılmadığı halde, fazla çalışma ücreti tahakkuklarını da içeren her ay değişik miktarlarda ücret ödemelerinin banka kanalıyla yapılması durumunda da ihtirazi kayıt ileri sürülmemiş olması, ödenenin üzerinde fazla çalışma yapıldığının yazılı delille ispatlanması gerektiği sonucunu doğurmaktadır.

Ücret bordrolarında “Fazla çalışma yapmadım”, “Ulusal Bayram, hafta tatili günlerinde çalışmadım” şeklinde kayıtlar geçersizdir.

Fazla çalışmanın yazılı delil ya da tanıkla ispatı imkan dahilindedir. İşyerinde çalışma düzenini bilmeyen ve bilmesi mümkün olmayan tanıkların anlatımlarına değer verilemez.

Fazla çalışmanın belirlenmesinde 4857 sayılı İş Kanunu’nun 68. maddesi uyarınca ara dinlenme sürelerinin dikkate alınması gerekir.

**Fazla çalışma ücreti bordrolarda varsa fazlaya ilişkin talebini
işçi ispat etmek zorundadır**

Fazla çalışmaların uzun bir süre için hesaplanması ve miktarın yüksek çıkması halinde Yargıtay'ca son yıllarda hakkaniyet indirimi yapılması gerektiği istikrarlı uygulama halini almıştır (Yargıtay 9.HD. 28.04.2005 gün 2004/ 24398 E, 2005/ 14779 K. ve Yargıtay 9.HD. 9.12.2004 gün 2004/ 11620 E, 2004/ 27020 K.). Fazla çalışma ücretinden indirimi öngören bir yasal düzenleme olmasa da, Yargıtay'ın yapılmasını öngördüğü indirimi çalışma süresinden indirim olarak algılamak gerekir. Bir başka anlatımla, örneğin günde üç saat fazla çalışma yerine iki saat fazla çalışmanın yapıldığının kabulünün hakkaniyete uygun olacağı şeklinde anlaşılmalıdır. Fazla çalışma ücretinden indirim taktiri indirim yerine, kabul edilen fazla çalışma süresinden indirim olmakla, davacı tarafın kendisini avukat ile temsil ettirmesi durumunda reddedilen kısım için davalı yararına avukatlık ücretine hükmedilmesi gerekir. Ancak, fazla çalışmanın taktiri delil niteliğindeki tanık anlatımları yerine, yazılı belgelere ve işveren **kayıtlarına** dayanması durumunda böyle bir indirime gidilmemektedir.

Somut olayda, davacı fazla çalışma yönünden tanık anlatımlarına dayanmıştır. Bu durumda, açıklanan ilkeler uyarınca bilirkişiden gerektiğinde ek rapor alınarak davacının fazla çalışma ücreti belirlenip kabul edilmelidir. Yazılı şekilde reddi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 08.05.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.